

Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget

Deres referanse

Vår referanse

Vår dato

14/00150-10

18.01.2016

Innspill til representantforslag. Dokument 8:13 (2015-2016)

Fellesorganisasjonen(FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for over 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO er glad for stortingsrepresentantenes engasjement i arbeidet med enslige mindreårige asylsøkere og at dette settes på dagsorden.FO deler i all hovedsak representantenes beskrivelse og bekymring rundt disse barnas omsorgstilbud. Vi støtter også de ulike forslagene. FO mener imidlertid at man må utvikle en helhetlig politikk knyttet til hele omsorgssituasjonen for denne gruppa, det vil si - ankomst, mottak, omsorgssentra og bosetting. Det krever tiltak og innsats på mange områder.

Det er særlig to områder FO mener det er viktig å fokusere på:

1. Utlendingsforskrift § 8-8 - som gir anledning til å gi begrenset oppholdstillatelse for barn mellom 16-18 år.
2. Kvalitet og innhold på mottak som huser enslige mindreårige asylsøkere

Utlendingsforskriften

FO støtter forslaget om å fjerne utlendingsforskriftens § 8-8, slik at anledningen til å gi begrenset oppholdstillatelse for barn mellom 16-18 år fjernes. Selv om de fleste barn fram til nå har fått opphold, vet vi også at en del er blitt sendt ut. I tillegg har også en del barn forsvunnet fra mottak.

FO mener en trussel om utkastelse ved fylte18 år, bidrar til stor usikkerhet og utrygghet hos disse barna. Manglende forutsigbarhet kan føre til psykiske lidelser og en forverret livssituasjon på alle plan. Risikoen for at flere vil rømme fra mottak øker, og det blir lettere å rekruttere disse ungdommene til ulike kriminelle handlinger. Videre er det en stor risiko for at en del av de vil drive rundt i Europa og gjøre hva som helst for å overleve, framfor å returnere til hjemlandet. I ytterste konsekvens kan lovverket og behandlingen av ungdommene føre til økt hat mot vesten og radikaliserings.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Kvaliteten på mottak

Vi vet at omsorgssituasjonen for unge enslige mindreårige asylsøkere er for dårlig. Mange mottak med ungdom i alder 15 – 18 år drives uforsvarlig, både mht til antall barn pr ansatt og kompetanse hos ansatte. FO hører om eksempler på transittmottak med 300 ungdommer som kun har fem ansatte tilstede, og mottak med 130 mindreårige som kun har fire ansatte på jobb. KRIPOS rapporterer også bekymring om barn på mottak som utsettes for seksuelle overgrep. De oppholder seg frivillig på mottak og kan forlate mottaket hvis de ønsker det. FO mener at manglende kontroll øker risikoen for både menneskehandel og prostitusjon.

19. november 2015 ble rapporten *Levekår for barn i asylsøkerfasen* lagt fram. Rapporten avdekker alvorlige forhold for barn på norske asylmottak. Den viser til store emosjonelle problemer hos barn som søker asyl. Flere har ekstreme erfaringer og mange har krigstraumer. Disse barna trenger ro og profesjonell hjelp. Rapporten viser til store emosjonelle problemer hos barn som søker asyl og slår fast at nok bemanning er det aller viktigste enkelttiltaket. FO mener derfor at vi i større grad må diskutere hvordan kvaliteten på mottak for enslige mindreårige asylsøkere kan styrkes. Høyere og mer kvalifisert bemanning kan gi disse barna en mye bedre oppfølging. Vi er enig i at det trengs gode kartleggingsverktøy på mottak som kan bidra til å avdekke sårbarhet, men vel så viktig er det at mottakene har kompetanse og folk til å følge opp ulike problematikker. For å få det til, mener FO at det må innføres både kompetanse- og bemanningsnorm på mottak som har ansvar for enslige mindreårige.

Tilsyn og team mot menneskehandel

FO er enig i at de som skal føre tilsyn av mottak bør være uavhengige. Det at UDI går fører tilsyn med egen drift, mener vi kan være problematisk. Like viktig som at det føres tilsyn med mottak, må det iverksettes tiltak for å rette feilene som er påpekt. Vi vet at det avdekkes feil i nesten alle mottak – og disse må det gjøres noe med. Videre må det stilles strengere krav til etablering av mottak.

FO er positive til at det gjenoprettes team mot menneskehandel som skal avdekke ofre og forhindre at barn blir utsatt for menneskehandel. Men dersom slike team igjen blir opprettet, er det viktig at det følges opp med økte ressurser i både mottaket, hos barnevern og politi. Utfordringen i saker med menneskehandel er at samarbeidende instanser har ulikt fokus. UDI behandler både søknad om asyl og skal ivareta de innvandringsregulerende hensyn. Politiet skal ivareta straffesaker, å få dømt bakmenn og har da mest fokus på de større sakene, som for eksempel Lime saken. Barneverntjenesten har fokus på barnets omsorgssituasjon i tillegg til omsorgssentrene og mottakene. Også her mener FO at bedre bemanning på mottak vil være viktig i arbeidet mot menneskehandel.

Avsluttende kommentarer

FO er enig i at vi nå, med den store flyktningestrømmen, er i en krevende situasjon. Samtidig mener vi at alle barn som oppholder seg i Norge skal få den hjelpen de trenger, uavhengig av om antallet øker.

FO er en av organisasjonene representantforslaget referer til som gjentatte ganger har pekt på at omsorgsansvaret for denne gruppa må overføres til barnevernet. Det forutsetter imidlertid økte midler til både barnevernet og kommunene slik at de er i stand til å gjøre dette på en best mulig måte.

FO registrerer at regjeringens innstrammingsforslag i asylpolitikken, presentert i slutten av 2015, gjør det enda vanskeligere for enslige mindreårige asylsøkerne å. Her føres også en retorikk som FO mener er svært uverdigg overfor disse barna. Dette er i høyeste grad barn som trenger beskyttelse og som utsettes for en behandling Norge aldri vil tillate at blir gitt til «norske» barn i samme alder.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver